

KONDOROSIÉRTÉK

Javaslat a

**„A Kondorosi Rózsa Pávakör nemzetiségi hagyományörző
művészeti munkássága ”**

Kondoros települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Ribárszki Anna

Ribárszki Anna

Kondoros, 2022. november 25.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Ribárszki Anna

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Ribárszki Anna**

Levelezési cím: **5553 Kondoros Iskola utca 2/6**

Telefonszám: **06/70 9312765**

E-mail cím: **dfkki.penzugy@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

„A Kondorosi Rózsa Pávakör nemzetiségi hagyományőrző művészeti munkássága”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

„A Kondorosi Rózsa Pávakör tagjai népdalokat énekeltek, ezzel szolgálták, őrizték a népi, nemzeti és nemzetiségi kultúrát”

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen**
amely nemzetiség:² **szlovák**
- nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház helytörténeti gyűjteménye

Szlovák Nemzetiségi Ház emlékszoba

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési**
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: **Kondoros Települési Értéktár**

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A megalakulás előzménye 1970-1973

A hetvenes évek elején, Magyarországon szerveződött egy mozgalom, ami éveken keresztül országszerte népszerű volt.

1971 kulturális eseményei között a TV Röpülj Páva-sorozat vonta a közfigyelmet leginkább magára. A Magyar Televízió népdalversenyén a népzenei gyűjteményekben rögzített és még az emlékekben élő népdalok a nyilvánosság elé kerültek, mely újjáélesztette a paraszt énekkarokat. A sorozat hatására települések százain alakultak népdalkörök. Olyan országos összefogás volt ez, mely népdalok éneklésére buzdított kortól, nemtől, foglalkozástól függetlenül.

Csoportok jöttek létre egy ugyanazon célért, hogy népdalokat énekeljenek, ezáltal a közös együtténeklés, a sok próba, az eltöltött idő, barátságokat szőtt, emberi közösségeket kovácsolt. Ennek hatására a kondorosi a termelészövetkezet vezetői úgy gondolták, hogy jó lenne, ha Kondoroson is alakulna egy asszonycsoport. 1973-ban Szmola Gyula, a termelészövetkezet egyik vezetője felkereste Dankó Jánosnét, hogy vállalja el a csoport vezetését.

Megalakulása és története 1974-2021

Kondoroson 1974. február 15-én 21 menyecskevel és Dankó Jánosné, Zsuzsa néni vezetésével alakultak meg, ekkor még csak Népdalkör néven. A „Rózsa Pávakör” nevet később kapta. A megalakulás után az asszonyok feláldozva szabadidejüket, vasárnap délutánjaikat gyakran összeültek, mivel senki sem tudta hogyan kell összeállítani a dalok sorrendjét, a műsort. Zsuzsa néni egyet azonban bizonyosan tudott és mindig is vallott, hogy *„ezt nem lehet igazán tanítani, belülről kell kezdeni”*.

Az első fellépésre 1974 nyarán került sor, a termelészövetkezet nyári ebédjén, a Gépállomáson, majd a Kertbarátok őszi kiállításán is szerepeltek. Hunyán December 7-én rendezték meg a Röpülj Pávakörök és Citerazenekarok I. Járási- Városi Találkozóját. Mivel akkor még nem volt citerazenekaruk, Zsuzsa néni dúdolta az első sort, a többiek pedig ezután kezdték az éneklést. Erre az alkalomra a SZIRÉN dolgozóitól megkapták első fellépő ruhájukat, amely egy fekete szoknyából és egy fehér blúzból állt, a zsűri vezetője megdicsérte a kórus kezdeti lépéseit, amely megadta a lökést a folytatáshoz.

**A PÁVAKÖR ALAPÍTÓ TAGJAI
(1974. február)**

Vezető: Dankó Jánosné

Brusznyiczki Mihály, Csonka Andrásné, Dobrotka Pálné, Farkas Jánosné, Gyöngyösi Pálné, Gyurcsán Jánosné, Kiszely Jánosné, Korim Jánosné, Kovács Mihályné, Kővágó Pálné, Kurucz Jánosné, Kurucz Lászlóné, Králik Istvánné, Ladnyik Jánosné, Nagy Istvánné, Orosz Mihályné, Ponyiczki Györgyné, Sándor Andrásné, Sárkány Pálné, Sutyinszki Mátyásné, Szilágyi Sándorné

A citerazenekar 1975. május 14-én alakult meg, mely sokban segítette a kórust. Ekkor az asszonykórus létszáma is bővült, 15 férfi lépett be a csoportba. A citerazenekarral és a férfitagokkal a Népdalkör színesebbé vált.

1976 végére nevet is kapott a pávakör. A „Rózsa” nevet onnan, hogy egyrészt számos „Rózsa” nevet viselő gyűjteményt ismertek, a másik pedig városunk történetéhez kapcsolódik. A híres betyár, Rózsa Sándor legendája. Ezt kiegészítette, hogy a rózsa virág közkedvelt népi motívum. Így lett a népdalkör neve **RÓZSA PÁVAKÖR**.

A kondorosiak ezután számos felkérésnek tettek eleget, az újabb feladatok mindig lelkesítették az ekkor már 43 fős csoportot.

Dankó Jánosné, Zsuzsa néni 30 évig volt a Rózsa Pávakör vezetője. 2004-ben betegség miatt le kellett mondania a vezetői tisztségről. És ezt a szerepet 2004-től Látkóczki Miklósné, Jusztika néni töltötte be.

A 45 éves működésük során számtalan népzenei esemény, fesztivál, minősítő nemzetiségi találkozó közreműködő résztvevői voltak. Színvonalas amatőr művészeti tevékenységük elismerését fémjelzik, a fellépések alkalmával kapott kitüntetések.

A népzenei élet országosan elismert szakemberei számos alkalommal rangos kitüntetéssel díjazták a kondorosi pávakört. Ezt bizonyítják a többszörös országos „Kiváló- és Arany Minősítések”, a több alkalommal megkapott Nívódíj (1981 és 1991) és az „Aranypáva Díj” (1999 és 2001) mely a legmagasabb országos szakmai elismerés.

A környező települések pávaköreivel és citerazenekaraikkal folyamatos kapcsolatban voltak, rendszeresen szerveztek találkozót, közös programokat. Kondoroson is több alkalommal házigazdaként fogadták a szlovák pávaköröket. A szlovák testvértelepüléssel, Nagysallóval gyümölcsöző kapcsolatot alakítottak ki.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Kondoroson 45 éven át őrizte és közvetítette a népi, nemzeti és szlovák nemzetiségi kultúrát, az 1974-ben megalakult Rózsa Pávakör. A kört a népdalkincs ápolása, a népdalok szeretete, az együtt éneklés közös élménye, a fellépések mellett, a közösség öröme tartotta össze. Művelődő közösségként együtt tudtak cselekedni, lelkesedni. A települési rendezvények állandó közreműködői voltak, magyar és szlovák népdalcsokraikkal gazdagították a különféle programokat.

Ez a kollektív tevékenység kapocs elődeink kultúrájához, szülőföldünk és az itt élő szlovák nemzetiség hagyományaihoz. A szlovák népdalkincs, a szlovák nyelvi kultúra és népi szokások gondos ápolói, őrzői és átadói voltak a településen. Erre utalt, hogy a pávaköri tagok közül sokan a helyi Szlovák Klub tagjai is voltak. A tartalmas múlt, a pávaköri tagok érdeme. Művészi továbbfejlődésük elsősorban vezetőjeiknek volt köszönhető, akik kórossá formálták az éneklési szerető lelkes társaságot. Bölcs tapasztalattal tartották egységben a csoportot. Szakmai hozzáértéssel, odaadással irányították, gazdag műsorokkal készítettek fel az éneklő közösséget.

A pávakör életében kezdettől fogva meghatározó szerepet töltött be a párhuzamosan működő citerazenekar. Komoly munkájuk hozzájárult az elért sikerekhez.

Dankó Jánosné 30 évig a Kondorosi Rózsa Pávakör szakmai vezetője volt. Munkásságát Kondoros Nagyközség Önkormányzata 2004. augusztus 20-án „Kondoros Nagyközségért” emlékéremmel ismerte el.

A Rózsa Pávakör szakmai vezetése során számtalan elismerést kapott: Nívódíj 1981 és 1991

Arany páva díj Orosháza, 1999.02.20. ; Túrkeve, 2001.05.19.

„Kondoros Nagyközségért” emlékplakett Kondoros, 1996.08.17.
Számptalan szlovák és magyar nyelvű elismerő oklevelet kaptak fellépéseik során.

A Pávakör tagjainak zöme idős volt, ennek ellenére szépen és átéléssel énekeltek. A magasabb kor előnyt is jelentett, hiszen több volt a szabadidejük. Dalismeretüket nem az iskolából hozták, igazi emlékeik voltak a hagyományokról, ezért hitelesebben tolmácsolták őket. Hangjuk csengő, de erőteljes volt, megmaradt benne a paraszti éneklés nyers keménysége.

Mára, sajnos a csoport tagjai az évek múlásával megöregedtek. Idős korokra való tekintettel nem vállaltak fellépéseket, így a Rózsa Pávakör utánpótlás hiányában feloszlott. A Rózsa Pávakör pótolhatatlan szerepet töltött be a helyi kultúra ápolásában. A magyar népzene és szlovák dalok gazdag tárházát tették magukévá és adták tovább az utókornak. Tették, amit tenniük kellett.

A Szlovák Klub, a Szlovák Nemzetiségi Házban emlékszobát rendezett be, művészeti munkásságuk tisztelete jeléül.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Könyvtári Füzetek 2.-A Kondorosi Pávakör 20 éves története 1974-1994

A dal a lélek virága a Kondorosi Rózsa Pávakör 20 éves története (1974-1994) címmel a kondorosi Egyesített Közművelődési Intézmények Könyvtára és Közösségi Háza 1995-ben megjelent kiadványa mutatja be a pávakör történetét.

Szakedolgozat: Sutyinszki Zita - Civil szervezetek és egyesületek közösségformáló tevékenysége Kondoroson

Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház helytörténeti gyűjteménye

http://ribarszkipeter.hu/index.php?route=public/gallery&gallery_id=217&gallery_page=18

https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/szlovakok/kondoros/a_kondorosi_rozsa_pavakor_tortenete/index.htm

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

- 1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja**
- 2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek**
- 3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat**
- 4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról**

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

1975. Szarvas

1976.

Rózsa Pávakör

1976. Békésszentandrás

Citerazenekar

1981. Eger

1981. Sarkad

1984. Nagymajor juniális

10 éves Rózsa Pávakör férfi tagjai

10 éves tabló

20 éves átadás

Csoportkép, amelyen a Békési ködmön mintájával hímzett felsőrész, az oldalt rakott, sötét szoknyával készült fellépő ruha látható.

20 éves a Rózsákör

Csoportkép, amelyen az Alföldi táj jellegű paraszti viseletből tervezett fellépő ruha látható.

Csoportkép, amelyen a kékfestő viseletű fellépő ruha látható.

Negyedik sor (balról jobbra): Gerkál Mihály, Kürtös Pál, Gulyás Pál, Brusznyiczki Mihály, Gyöngyösi Pál, Hanyecz János.

Harmadik sor (balról jobbra): Kálló Bálintné, Kollár Pálné, Fityik Mihályné, Kürtös Pálné, Rozsik Jánosné, Dobrotka Pálné, Filóczi Györgyné.

Második sor (balról jobbra): Gászó Józsefné, Petrovszki Pálné, Varga Pálné, Dankó Jánosné, Pljesovszki Andrásné, Mező Mihályné, Karczagi Pálné.

Első sor (balról jobbra): Bandzsalné Opauszki Mariann, Ladnyik Jánosné, Mráz Pálné, Szigetiné Jankovics Szilvia, Kellerné Opauszki Éva

KÖNYVTÁRI FÜZETEK 2.

A KONDOROSI PÁVAKÖR 20 ÉVES TÖRTÉNETE

1974-1994

KONDOROS, 1995.

A Könyvtári füzetek című sorozat második kötetében a kondorosi Rózsa Pávakör húsz éves működését kísérték végig, 1974-1994 között. Méltóképpen szerették volna a középpontba helyezni azokat az embereket, akik időt, fáradságot nem kímélve tették azt, amit szerettek. Népdalokat énekeltek.

1993-ban Kondoroson, az Egyesült Mgtsz kultúrtermében a Rózsa Pávákör elért eredményeit és öltözékeit bemutató kiállítás

1995. „A Kondorosi Pávakör 20 éves története” című könyv átadása

Dr. Bartóki László átadja a könyvet

30 éves a Rózsa Pávakör

Dankó Jánosné Zsuzsa néni és Marián Kotora Nagysalló polgármestere

2014. Betyár nap

2016. Betyár Nap

2018. Betyár Nap

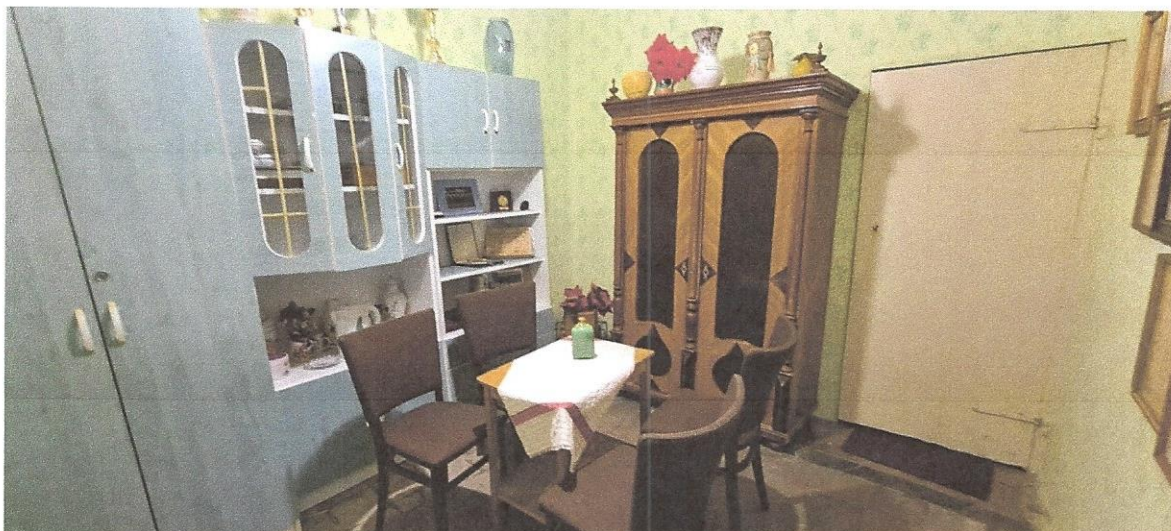
2019. Betyár Nap

**2019.
45. jubileum
Krajcovicz Andrásné Szlovák Önkormányzat elnök asszonyával és Ribárszki Péter
polgármester úrral**

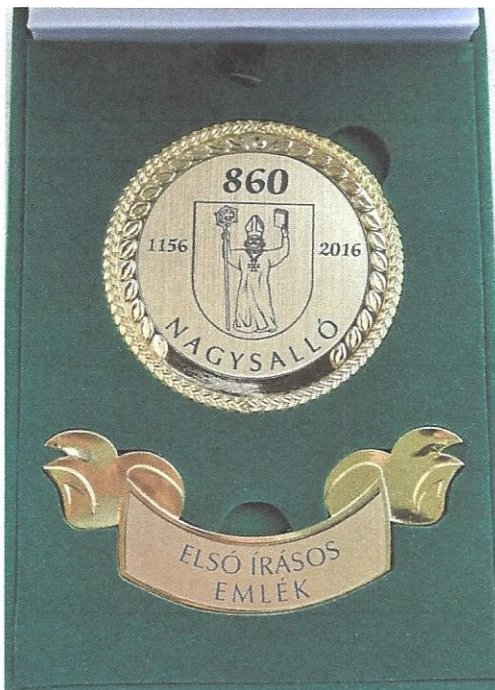
A Szlovák Nemzetiségi Ház emlékszobája

OKLEVÉL

..... KONDOROSI NÉPDALKÖR .....

-nak

A kishánai Hagyományörző
Népdalkör fennállásának 10 éves
évfordulója alkalmából rendezett
Szüreti felvonuláson és
nemzetiségi napon nyújtott sikeres
szerepléséért.

Kishána, 1995. szeptember 23.

.....
Polgármester

Ilona Mihály
.....
Szlovák Helyi Kisebbségi
Önkormányzat elnöke

EMLÉKLAP

Köndörcei

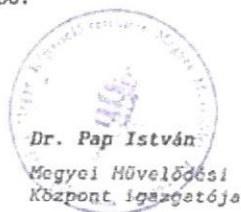
Rizsa Pálkó és Csanády Zoltán

részére

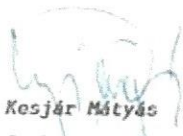
A Szlovák Nemzetiségi Anyanyelvi Kulturális Napon
való részvételéért

Csabaszabadi, 1995. szeptember 30.

Hevesi József
Nemzetiségi és Etnikai
Kisebbségi Biz.titkára

Dr. Pap István
Megyei Hűvelődési
Központ igazgatója

Keszár Mátyas
Csabaszabadi
polgármestere

Elismerő Oklevél

a Csorvási IV. Népzenei Versenyen

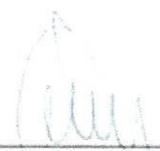
**A Kondorosi Rózsa Távékör
részére**

való színvonalas szerepléséért

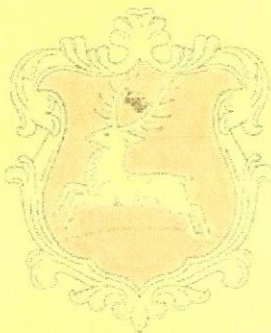
a legjobb szlovák együttesnek

Békéscsaba, 1999. március 20.

Dr. Jeszenszky Géza
Békés Megye Képviselő-testületének
alelnöke

Árgyelán György
Békés Megye Képviselő-testülete
Nemzeti és Etnikai Kisebbségi
Bizottságának elnöke

Čestný diplom

pre

PÁVÍ KRUŽOK RUŽA V KONDOROSI

*za úspešné vystúpenie v slovenskom
kultúrnom programe z príležitosti 10. jubilea
Spolku „Vernost“ v Sarvaši.*

V Sarvaši, 28. 04. 2000

Jedé Pávková

predseda spolku

Diszoklevél
Kenderesi
„Róza” Pavakör

részére

a XIX. Békés megyei Nemzetiségi Klubtalálkozón nyújtott
kiemelkedő teljesítményéért.

E l e k, 2000. május 27.

dr. Pap István s.k.
Megyei Művelődési Központ
igazgatója

Árgyulás György
Városi Művelődési Központ
igazgatója

Nagysallói Művelődési Központ

Emléklap

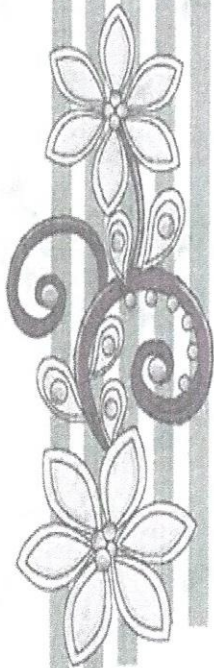
a Rózsa Pávakör

részére

a

Nagysallói Falunapokon

való részvételért.

Nagysalló, 2003. augusztus 23.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

TÁMOGATÓ LEVÉL

Alulírott Krajcsovicz Andrásné a Szlovák Önkormányzat elnökhelyettese támogatom, Ribárszki Anna azon javaslatát, hogy „A Kondorosi Rózsa Pávakör nemzetiségi hagyományőrző művészeti munkássága” felvételt nyerjen a települési értéktárba. Támogatásomat azzal indokolom, hogy

A Kondorosi „Rózsa Pávakör” 1974-ben alakult.

Negyvenöt éven keresztül töretlen kitartással énekelték a magyar, és szlovák népdalokat.

Első vezetőjük Dankó Jánosné volt, majd őt követte Látókóczi Miklósné.

A kórus eredeti népdalokat, népdalcsokrokat énekelt, mind magyar, mind szlovák nyelven.

Előadasmódjuk magas színvonalú, zeneileg tökéletes volt.

A gyönyörű dallamvilágú dalcsokrokat csodálatos hangzással énekelték.

A megyében egyedülálló módon, két szólamban is.

Előadásukkal osztatlan sikert aratva.

Állandó résztvevői voltak a városi, valamint a környező szlovák lakta települések rendezvényeinek.

Népdalkórusi tevékenységüket számtalan díjjal ismerték el.

Nívódíj, Ezüst Páva, Arany Páva díj.

Közösségi munkájukat pedig „Békés Megye Nemzetiségéért” kitüntetéssel.

A 2020-ban fellépő Covid járvány idején sajnos a pávakör tagságának kétharmadát elveszítettük.

Így a „Rózsa Pávakör” megszűnt működni.

Oriási űrt hagyva maga mögött.

Emléküket, dalaikat szívünkben megőrizzük.

Hagyományőrző nemzetiségi művészeti munkásságuk felvétele a települési értéktárba erre méltó lehetőség lenne.

Tisztelettel kérem a javaslat elfogadását a „Kondorosi Rózsa Pávakör” magas szintű tevékenységének, a települési értékekben végzett munkájának megőrzésére.

Kondoros, 2022. 11. 25.

Krajcsovicz Andrásné
Szlovák Önkormányzat elnökhelyettese

- 3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat**

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott, Ribárszki Anna hozzájárulok, hogy az általam készített és benyújtott teljes dokumentációt, a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2022. november 25.

Ribárszki Anna

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott, Petrovszki-Rigler Ivett a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház Intézményvezetője hozzájárulok, hogy a Dérczy Ferenc Könyvtár és Közösségi Ház helytörténeti archívumában lévő fényképeket a Kondorosi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Kondoros, 2022.november 25.

